

eul_wid: ars-aa

Ἀνάχαρσις ὁ Σκύθης · Anacharsis the Scythian

Fragments on Barbarians and Greeks

Ἀποσπάσματα περὶ Βαρβάρων καὶ Ἑλλήνων

Period: Ἀρχαϊκή *Archaic*

Dialect: Μικτὰὶ διάλεκτοι *Mixed Dialects (frg)*

Format: Ἐπιστολή *Epistle*

- 1 (t) Ἀθηναίοις. Γελᾶτε ἐμὴν φωνήν, διότι οὐ τρανῶς ἑλληνικὰ γράμματα λέγει. Ἀνάχαρσις παρ' Ἀθηναίοις σολοικίζει, Ἀθηναῖοι δὲ παρὰ Σκύθαις. οὐ φωναῖς διήνεγκαν ἄνθρωποι ἄνθρώπων εἰς τὸ εἶναι ἀξιόλογοι, ἀλλὰ γνώμαις, ὥσπερ καὶ Ἕλληνες Ἑλλήνων. Σπαρτιαῖται οὐ τρανοὶ ἀττικίζουν, ἀλλ' ἔργοις λαμπροὶ καὶ εὐδόκιμοι. οὐ ψέγουσι Σκύθαι λόγον, ὃς ἐμφανίζει τὰ δέοντα, οὐδ' ἐπαινοῦσιν ὃς ἂν μὴ ἐφίκηται τοῦ δέοντος. πολλὰ καὶ ὑμεῖς οἰκονομεῖτε οὐ προσέχοντες φωνῇ ἄρθρα οὐκ ἐχούση. εἰσάγεσθε ἰατροὺς Αἰγυπτίους, κυβερνήταις χρῆσθε Φοῖνιξιν, ὠνεῖσθε ἐν ἀγορᾷ οὐ διδόντες πλεῖον τῆς ἀξίας τοῖς ἑλληνιστὶ λαλοῦσιν, οὐδὲ ὀκνηρῶς λαμβάνετε παρὰ βαρβάρων, ἐὰν πρὸς τρόπου πωλῶσι. βασιλεῖς Περσῶν κακείνων φίλοι μεγαλοφρονοῦντες ὅταν βούλωνται πρὸς Ἑλλήνων πρεσβευτὰς ἑλληνικῇ φωνῇ φθέγγεσθαι, ἀναγκάζονται σολοικίζειν, ὣν ὑμεῖς οὔτε βουλὰς οὔτε ἔργα καταμέμφεσθε. λόγος δὲ κακὸς οὐ γίνεται, ὅταν βουλαὶ ἀγαθαὶ ᾧσι, καὶ ἔργα καλὰ λόγοις παρακολουθῇ. Σκύθαι δὲ κρίνουσι λόγον φαῦλον, ὅταν διαλογισμοὶ φαῦλοι γίνωνται. πολλῶν καθυστερήσετε, ἂν δυσχεραίνητε φωναῖς βαρβάροις, καὶ διὰ τοῦτο μὴ ἀποδεχόμενοι τὰ λεγόμενα· πολλοὺς γὰρ ποιήσετε ὀκνηροὺς εἰσηγεῖσθαι ὑμῖν τὰ συμφέροντα. διὰ τί βαρβαρικὰ τιμᾶτε ὑφάσματα, φωνὴν δὲ βάρβαρον οὐ δοκιμάζετε; αὐλούντων καὶ ἁδόντων φωνὰς ζητεῖτε ἐμμελεῖς, καὶ ποιητῶν ἔμμετρα ποιοῦντων ἐπιλαμβάνεσθε, εἰ μὴ ἀναπληροῦσι γράμμασιν ἑλληνικοῖς τὰ μέτρα· λεγόντων δὲ θεωρεῖτε αὐτὰ τὰ λεγόμενα· τὸ γὰρ τέλος τούτων εἰς ὄνησιν. καὶ βαρβάροις πειθόμενοι οὐκ ἐπιτρέψετε γυναιξὶ καὶ τέκνοις, καὶ προσέχουσιν ὑμῖν, ἐὰν σολοικίζητε· κρεῖσσον γὰρ σολοικίζουσιν πειθαρχοῦντας σώζεσθαι, ἢ τρανῶς ἀττικίζουσιν ἐπακολουθοῦντας μεγάλα βλάπτεσθαι. ἀπαιδεύτων ταῦτά ἐστι καὶ ἀπειροκάλων, ἄνδρες Ἀθηναῖοι· σῶφρων γὰρ οὐδεὶς ἂν διανοηθεῖη ταῦτα. Σόλωνι. ^[35]
- 2 (t) Ἕλληνες σοφοὶ ἄνδρες, οὐδέν γε σοφώτεροι βαρβάρων· τὸ γὰρ ἐπίστασθαι καλὸν εἶδέναι οὐκ ἀφείλοντο θεοὶ βαρβάρων. πεῖραν δ' ἔξεστι λαμβάνειν ἐξετάζοντας εἰ καλὰ φρονοῦμεν, καὶ βασανίζειν εἰ συμφωνοῦμεν· λόγοις πρὸς ἔργα εἰ ὅμοιοί ἐσμεν τοῖς ἀγαθῶς ζῶσι. στολὴ δὲ καὶ κόσμος σώματος μὴ γενέσθωσαν ἐμπόδιον ὀρθῆς κρίσεως· ἄλλοι γὰρ ἄλλως κατὰ νόμους πατέρων κεκοσμήκασιν τὰ σώματα· σημεῖα δὲ ἀσυνεσίας τὰ αὐτὰ βαρβάροις καὶ Ἕλλησιν, ὁμοίως δὲ συνέσεως. σὺ δὲ διότι Ἀνάχαρσις ἐλθὼν ἐπὶ σὰς θύρας ἐβούλετό σοι ξένος γενέσθαι, ἀπηξίωσας· καὶ ἀπεκρίνω, ἐν οἰκείᾳ χώρᾳ μὴ δεῖν ξενίαν συνάπτειν. εἰ δὲ τίς σοι κύνα Σπαρτιάτην ἔδωρεῖτο, οὐκ ἂν προσέτασες ἐκείνῳ ἀνδρὶ κύνα τοῦτον εἰς Σπάρτην ἀγαγόντα δοῦναί σοι. πότε δὲ καὶ ἐσόμεθα ἕτεροι ἐτέροις ξένοι, ἐπειδὰν ἕκαστος τοῦτον τὸν λόγον λέγῃ;

ἐμοὶ μὲν οὐ καλῶς ἔχειν ταῦτα δοκεῖ, Σόλων, Ἀθηναῖε σοφέ, καί με κελεύει θυμὸς πορεύεσθαι
πάλιν ἐπὶ σὰς θύρας, οὐκ ἀξιόσποντα ἃ καὶ πρότερον, ἀλλὰ πεισόμενον πῶς ἔχει ἅπερ ἀπεφώνη
ὑπὲρ ξενίας. Ἰππάρχῳ. ^[20]

- 3 (τ) οἶνος πολὺς ἄκρατος ἀλλότριος τοῦ καλῶς τίθεσθαι τὰ καθήκοντα· συγχεῖ γὰρ φρένας, ἐν αἷς
ἵδρυται ἀνθρώποις τὸ λογίζεσθαι, τὸν δὲ ὀρεγόμενον μεγάλων οὐκ εὐχερὲς καλῶς πράττειν ἃ
ἐπιβάλλεται, ἐὰν μὴ νήφοντα βίον καὶ μεριμνητικὸν ἐνστήσῃται. ἀφείς οὖν κύβους καὶ μέθην
τρέπου πρὸς τὰ δι' ὧν ἄρξεις, κατὰ τρόπον εὐεργεσίας πατρὸς σεαυτοῦ φίλους καὶ προσαίτας εὖ
ποιῶν· εἰ δὲ μή, πρὸς τῷ αἰσχροῦ εἶναι κινδυνεύσεις ἰδίῳ σώματι. τότε δὲ μνησθήσονται σου
φίλοι ἀνδρὸς Σκύθου Ἀναχάρσιδος. Μηδόκῳ. ^[10]
- 4 (τ) Φθόνος καὶ πτόησις μεγάλα τεκμήρια φαύλης ψυχῆς· φθόνῳ μὲν γὰρ ἔπεται λύπη εὐπραγίας
φίλων καὶ πολιτῶν, πτοήσῃ δὲ ἐλπίδες κενῶν λόγων. Σκύθαι οὐκ ἀποδέχονται τοιοῦτους
ἄνδρας, ἀλλὰ χαίρουσί τε τοῖς εὖ πράττουσι, καὶ ζητοῦσιν ὧν εὐλογον αὐτοὺς τυχεῖν· μῖσος δὲ
καὶ φθόνον καὶ πᾶν δύσκολον πάθος ὡς πολέμια ἐκδιώκοντες παντὶ σθένει διατελοῦσιν.
Ἄννωνι. ^[5]
- 5 (τ) Ἐμοὶ μὲν περίβλημα χλαῖνα σκυθική, ὑπόδημα δέρμα ποδῶν, κοίτη δὲ πᾶσα γῆ, δεῖπνον καὶ
ἄριστον γάλα καὶ τυρὸς καὶ κρέας ὀπτόν, πιεῖν ὕδωρ. ὡς οὖν ἄγοντός μου σχολὴν ὧν οἱ
πλεῖστοι ἔνεκεν ἀσχολοῦνται, παραγενοῦ πρὸς με, εἴ τινά μου χρειᾶν ἔχεις, δῶρα δ' οἷς
ἐντρυφᾶτε ἀντιδωροῦμαί σοι, ὑμεῖς δ' ὅσοι Καρχηδονίων εἰς χάριν σὴν ἀνέθεσθε θεοῖς. Υἱὼ
βασιλέως. ^[5]
- 6 (τ) Σοὶ μὲν αὐλοὶ καὶ βαλάντια, ἐμοὶ δὲ βέλη καὶ τόξα. διὸ εἰκότως σὺ μὲν δοῦλος, ἐγὼ δὲ
ἐλεύθερος· καὶ σοὶ μὲν πολλοὶ πολέμιοι, ἐμοὶ δὲ οὐδεῖς. εἰ δὲ θέλεις ρίψας τὸ ἀργύριον φέρειν
τόξα καὶ φαρέτραν καὶ πολιτεύεσθαι μετὰ Σκυθῶν, ὑπάρξει καὶ σοὶ τὰ αὐτά. Τηρεῖ. ^[5]
- 7 (τ) Οὐδεὶς ἄρχων ἀγαθὸς ἀπολλύει ἀρχομένους, οὐδὲ ποιμὴν ἀγαθὸς πρόβατα λυμαίνεται· σοὶ δὲ
πᾶσα μὲν χώρα ἔρημος ἀρχομένων καὶ κακῶς προστατευθεῖσα ὑπ' ἀρχόντων, πᾶς δὲ οἶκος
ιδιώτης εἰς ταπεινὸν συνέσταλται, ὥστε μὴ δύνασθαι τοῖς πράγμασι χρήσιμος εἶναι. φείδεσθαι
δὲ ἄμεινον ὧν ἂν ᾗς κύριος· οὐ μὴ γὰρ ἴδια κτήματα ἐπαύξεται σὴ βασιλείᾳ καὶ διαμένει. νῦν δ'
εἰ σπανίζεις μὲν ἀνδρῶν εἰς πόλεμον, ἀρπάζεις δὲ χρημάτων οἷς διοικεῖς οὐ στρατιώτας καὶ
δικαίως θεωροῦντας ἐν σῶμα, ἐὰν μὴ καταλείπῃς τροφήν ἀρκοῦσαν, ἔπτησαν καὶ ἐν ὄρεσιν, ἐν
ἐρήμοις πεφυκόσιν, ἐν τούτοις οἰκήσουσι καὶ ἐργάσσονται τὰ τῶν μελισσῶν. Θρασυλόχῳ. ^[10]
- 8 (τ) Κύων ψυχῇ καλὸν ζῶον, μνημονεῦον εὐεργεσιῶν, φιλεῖ τὴν τῶν εὐεργετῶν οἰκίαν, διατηρῶν
εὐνομίαν ἕως θανάτου, σὺ δ' ὑπολείπη κυνός, εὐεργεσιῶν δυνάμενος συλλογισμῷ ἐξισοῦσθαι
ἀνθρώποις. ζητεῖ οὖν λόγος ἐμός, τίνος ἂν γένοιο θυμῷ δίκαιος, ὅταν πρὸς τοὺς εὐεργέτας
λέοντος ψυχὴν φορῇς. πειρῶ οὖν συνήθειαν ἐμὴν ἣν εἴχομεν πρὸς σε σώζειν· καὶ γὰρ ἐλπίδες
καλαὶ ἀνδρὶ τοιούτῳ. Κροίσῳ. ^[5]
- 9 (τ) Οἱ ἐν Ἑλληνισί ποιεῖται λόγῳ κόσμον διανέμοντες Κρόνου παισὶν ἀδελφοῖς λῆξιν τῷ μὲν
οὐρανοῦ, τῷ δὲ θαλάττης, τρίτῳ δὲ ζόφου προσέθεσαν. τοῦτο μὲν ἰδιοπραγίας ἑλληνικῆς·
κοινωνίαν γὰρ οὐδεμίαν χρήματος ἐπιστάμενοι τὸ ἑαυτῶν κακὸν θεοῖς προσένειμαν· γῆν δὲ
ὅμως ἐξαίρετον καὶ οὗτοι κοινὴν ἅπασιν ὑπελείποντο. φέρε τοῦτο πῇ ποτε φέρει τὸ νόημα
φροντίζωμεν. πάντας ἐβούλοντο θεοὺς τιμᾶς πρὸς ἀνθρώπων ἔχειν καὶ πάντας ἀγαθῶν
δοτῆρας καὶ κακῶν ἀποτρόπους ὑπάρχειν. κοινὸν δὲ θεῶν κτῆμα γῆ κοινὸν καὶ ἀνθρώπων τὸ
πάλαι ἦν, χρόνῳ δὲ παρηνόμησαν ἴδια ἐπονομάζοντες τεμένη θεοῖς τὰ πάντων κοινά, θεοὶ δὲ
ἀντὶ τούτων δῶρα πρέποντα ἀντεδωρήσαντο ἔριν καὶ ἡδονὴν καὶ μικροψυχίαν ἀνθρώποις.
ἀπὸ τούτων μιγνυμένων τε καὶ διακρινομένων τὰ πάντα ἔφυ κακὰ τοῖς πᾶσι θνητοῖς, ἄροτοι,
σπόροι, μεταλλεῖαι, πόλεμοι· καρπούς τε γὰρ ἐπεισενεγκόντες πολλαπλασίους ἀποφέρονται

μικρά, τέχνας τε ποικίλλοντες ὀλιγόβιον ἡϋρηνται τροφήν, γῆς τε χρώματα διάφορα
μαστεύοντες θαῦμα πεποίηται, τόν τε πρῶτον εὐρόντα τὸ ὀλίγον τοῦτο μακαριστότατον
ἄγουσι. καὶ οὐκ ἴσασι παίδων τρόπον ἑαυτοὺς ἐξαπατῶντες· πόνῳ γὰρ τὸ μηδὲν ἐκτιμήσαντες,
ἔπειτα τὸν πόνον αὐτὸν θαυμάζουσιν. τοῦτό σοι πλείστων ἀνθρώπων ἤκουσα ῥύῃναι τὸ κακόν.
ἀπὸ τοῦδε τᾶλλα· οὐ γὰρ ὁ μέγας πλοῦτος οὐδὲ οἱ ἀγροὶ τὴν σοφίαν ἐπρίαντο. τὸ σῶμα γὰρ οἷς
ἂν πλείστων ἀλλοτρίων ὑποπλησθῇ, καὶ νοσημάτων ὑποπίμπλασθαί φασι, καὶ τὴν ταχίστην
ἀποχέτευσιν ποιεῖσθαι κελεύουσιν οἷς ἐπαινεῖν ἔρωσ ἐστίν. ἀλλὰ σωμάτων ἔχετε δι' ἡδονὰς
ἀμέτρους ἰατροὺς ἀμέτρους, ψυχῆς δὲ οὐκ ἔχετε, σοφὸν δὲ οὐδὲν ἦν συμβαλεῖν. ὅτε σοι τὸ
πολὺ χρυσίον ἐρρύη, τότε συνερρύηκεν ἅμα τῷ χρυσίῳ καὶ ἡ δόξα τοῦ χρυσοῦ καὶ ὁ φθόνος
καὶ ἡ τῶν βουλομένων ἀπενέγκασθαι παρὰ σοῦ τὸ χρυσίον ἐπιθυμία. εἰ μὲν οὖν ἀπεκάθηρας
σαυτὸν τοῦ νοσήματος, ὑγιῆς ἂν ἦσθα, ἐλευθέρως λέγων καὶ ἄρχων· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ
ὕγιαίνειν βασιλέως, ὃ κεκτημένος ἔνδον οὐ θαυμαστὸν εἰ καὶ τὰ ἄλλα ἐκέκτησο· ἀκρατῇ δέ σε
λαβοῦσα ἐπήμηνε δοῦλον ἀντ' ἐλευθέρου ποιήσασα ἡ νόσος. ἀλλὰ θυμὸν ἀγαθὸν ἔχε, πυρὸς ἐν
ῥυτῇ γενομένου λαβὼν εἰκόνα, ὃ σποδιὰν τίθησι τὰ κεκαυμένα, νέμεται δὲ τὰ ἄκαυστα. καὶ τὰ
σὰ πάλοι κακὰ εἰς τοὺς σὲ καὶ τὰ σὰ ἔχοντας μετῴκισται. ἐκείνοις προσδόκα τὰς ἀνίας
δευτέροις ἤξειν. ἄκουσον δὲ ἐμῆς ὀψεως ἱστορίαν. μέγα ῥεῦμα διεξέρχεται τὴν Σκυθῶν χώραν,
τοῦτο ὃ δὴ Ἰστρον ὀνομάζουσιν. ἐν τούτῳ φορτηγοὶ ναῦν ἔρματι περιβαλόντες ἐπειδὴ οὐδὲν
προσαρκέσαι ἐδύναντο, ἀπῆσαν ὀλοφυρόμενοι. λησταὶ οὖν τὸ ἐκείνων κακὸν κατανοήσαντες
κενῇ προσπλέοντες νηί, κᾶτ' ἀφειδῶς ἐπετίθεντο τῷ φόρτῳ, καὶ τὰ ἀγώγιμα τῆς νεῶς
μετέφερον, καὶ τὸ πάθος ἔλαθον μετενεγκόντες. ^[45]

9 (50) ἢ μὲν γὰρ ἄτε κενωθεῖσα ἀνεκουφίσθη καὶ πλόιμος ἦν, ἢ δὲ τὸν ἐκείνης φόρτον ὑποδῶσα
ταχέως εἰς βυθὸν ἦει χρημάτων ἀλλοτρίων ἀρπαγῇ. τοῦτο δύναται φέρειν τὸν ἔχοντα αἰεὶ.
Σκύθαι δὲ πάντων ἐκτὸς ἔστησαν τούτων. γῆν ἔχομεν πᾶσαν πάντες. ὅσα δίδωσιν ἐκοῦσα
λαμβάνομεν, ὅσα κρύπτει χαίρειν ἐῶμεν. βοσκήματα ἀπὸ θηρίων σώζοντες γάλα καὶ τυρὸν
ἀντιλαμβάνομεν. ὅπλα ἔχομεν οὐκ ἐπ' ἄλλους, ἀλλ' ὑπὲρ ἑαυτῶν ἐὰν δέη. ἐδέξησε δὲ οὐδέπω· οἱ
αὐτοὶ γὰρ ἀγωνισταὶ καὶ ἄθλα τοῖς ἐπελευσομένοις προκείμεθα. τοῦτο δὲ οὐδὲ πολλοὶ τὸ ἄθλον
ἀσπάζονται. τὰ αὐτὰ καὶ Σόλων ἀνὴρ Ἀθηναῖος συνεβούλευσέ σοι, σκοπεῖν κελεύων τὴν
τελευτήν, οὐ τὸ νῦν ἀποβάν, ἀλλ' ἐξ οὗ καλῶς τελευτήσεις, τοῦτο προτιμᾶν λέγων. ἔλεγε δὲ οὐ
τὴν ἀντικρυς οὐ γὰρ ἦν Σκύθης. σὺ δ', εἴ σοι φίλον, τὴν ἐμὴν συμβουλὴν καὶ παρὰ Κῦρον φέρε
καὶ παρὰ πάντας τυράννους μᾶλλον γὰρ ἀκμάζει τοῖς ἐν ἀρχῇ τῶν ἀπολωλότων. Κροίσῳ. ^[65]

10 (7) Ἐγώ, βασιλεῦ Λυδῶν, ἀφῖγμαι ἐς τὴν τῶν Ἑλλήνων διδαχθησόμενος ἦθη τὰ τούτων καὶ
ἐπιτηδεύματα. χρυσοῦ δ' οὐδὲν δέομαι, ἀλλ' ἀπόχρη με ἐπανήκειν ἐς Σκύθας ἄνδρα ἀμείνονα.
ἦκω γοῦν ἐς Σάρδεις πρὸ μεγάλου ποιούμενος ἐν γνώμῃ τοι γενέσθαι. ^[5]